

Toelichting voor de gespreksleiders

De Brief aan de Efeziërs

Jaarthema: Leven uit de bron
Bijbelgedeelte: Efeziërs 1:3-6 en 4:1-16

Groiegroepen CGK Groningen
Seizoen 2008/2009, nr. 12

Algemeen

-

Bezinning vanuit de bijbel

1. De heiligen zijn door God de *Vader*, vol *liefde*, op grond van *het werk van Jezus Christus* (“in Christus”) uitgekozen om voor hem *heilig en zonder blaam te zijn*.
2. Iedereen die de kerk binnenkomt, komt door dezelfde deur. Er is maar “één” weg om het koninkrijk binnen te gaan: door “geloof”. Iedereen die in de kerk is, staat in dezelfde kring. Er is maar “één doop”, waardoor allen opgenomen worden in de gemeenschap. Iedereen die de kerk uitgaat, gaat met dezelfde opdracht. Er is maar “één hoop” waarin allen leven en waartoe allen werken: de voltooiing van het koninkrijk.
3. Aan de oproep tot eenheid gaat een vermaning tot zachtmoedigheid vooraf. Niets bedreigt de eenheid van de kerk meer dan de trots en hardheid waarmee mensen hun eigen gelijk halen, hun eigen zin doordrammen en niet het geduld op kunnen brengen om te “wachten” op anderen die niet zo snel mee kunnen komen met veranderingen. De voorvereist voor eenheid is een geest van nederigheid, geduld en liefde. Deze houding is de basis voor eenheid.
4. Paulus beschrijft het ‘hoofd’ hier als God de Vader (‘Vader’), de Zoon (‘Heer’) en de Heilige Geest (‘Geest’). ‘Vader’ verwijst naar de bron van het bestaan (‘van allen’), ‘Heer’ naar de heerschappij over het bestaan (‘boven allen’) en ‘Geest’ naar de vernieuwing van het centrum van het bestaan, dat is, het hart (‘in allen’).
5. De gaven zijn door “Christus” “aan ieder van ons” geschonken tot “opbouw” van het “lichaam”, waarmee Paulus doelt op het samen (g)roeien naar “volwassenheid” of “volledigheid” in Christus. De verscheidenheid aan gaven is nodig om “samen...een eenheid vormen”. Het bereiken van eenheid vraagt om alle gaven. Alle gaven zijn nodig, niet alleen vanwege het vele werk, maar simpelweg om compleet of “één” te zijn.
6. Volgens Paulus is *Christus*, het hoofd, de bron van de samenhang van de gemeente, het lichaam. Daarbij ondersteunen de *gekozen* (ambtsdragers), *betaalde* (stafleden) en *vrijwillige leiders* van de kerk. Dat doen ze door grote en kleine gemeenteleden toe te rusten of ‘volledig functioneel’ te maken voor “het werk van de bediening”. De gave van het leiderschap functioneert door *de gaven van de gemeente volledig te doen functioneren*. Hun doel is niet om het dienstwerk over te nemen. Hun doel is dit: *ieder gemeentelid draagt naar vermogen bij aan het werk van de bediening*.

Verdieping/toepassing

7. De uitverkiezing heeft als *doel* de opbouw van een gemeenschap die de eenheid, heiligheid en onderlinge liefde van de Drie-enig God reflecteert.
8. (A) Het gaat om de vraag: heeft ons samen-zijn of samenwerken nog iets met Christus te maken? En blijft het daarbij bij een gezamenlijk gebed aan het begin of gaat het om meer? (B) Paulus zegt dat het “in Hem” is dat de gemeente bestaat en bestaansrecht heeft. Zonder het geestelijke aspect is de kerk inderdaad niet meer dan een sociale club. (C) Wanneer een visie ook nadrukkelijk een *theologische* visie is, geeft zij bij alle activiteiten (en met name bij meer sociale activiteiten als ‘samenleven’ en ‘dienen’) aan hoe deze in de woorden en daden van Christus zelf gevestigd zijn.
9. (B) God voort zijn plan hoe dan ook uit. Hij heeft de kerk niet nodig. “U bent Jahweh, u doet wat u wilt,” zegt de profeet. (C) Visie houdt de gemeente voor ogen waar het om draait. Het houdt de gemeente gericht op het *doel* en houdt de organisatie op haar plaats van *middel*.
10. (A) Onder een domineeskerk wordt verstaan: een kerk waar sterk de nadruk ligt op de rol van de predikanten. Men vindt het vanzelfsprekend dat zij veel van het werk verrichten, en dat niets *verwacht* hoeft te worden van gemeenteleden (zowel in de zin van “alles het geen dominee is, dan kan het ook niks wezen” als in de zin van “vraag mij niks”). (B) Paulus noemt zichzelf een “dienaar” van het evangelie (3:7) en spreekt van zichzelf als “verreweg de geringste heilige” (3:8).

Paulus vraagt zijn medechristenen voor hem te bidden (7:19). Hij staat als apostel niet boven hen. (C) 1. Een visie is een onzichtbare leider. Het leidt de predikanten, ambtsdragers, en taakgroepen netzo goed als het anderen leidt. “Allen” zijn er aan ondergeschikt. 2. Een visie is geen taakomschrijving van de predikant. Visie verbreedt de verantwoordelijkheid van de kerk zodanig dat niet alleen het werk van de predikant, maar ook het werk van de gemeente hier onder valt. Het kan daarom onmogelijk door de predikant alleen worden gerealiseerd.

11. A. Oorzaken die genoemd worden zijn de geschiedenis van de CGK ('CGK-ers zijn nu eenmaal niet van het actieve soort, ze denken meer na over de vraag of zij er nu wel bij horen'), de grote van de gemeente ('dat nodigt uit tot consumentisme'), de instroom van overkomers ('we willen eerste ons plekje vinden' [is vaak: 'we komen hier voor onze rust!'])).
- B. Volgens de benadering van Paulus moeten we het uiteindelijk echter zoeken in een gebrek in onze *ekklesiologie* (= theologie van de kerk) of *missiologie* (= theologie van de missie van de kerk). Verscheidene theologen benadrukken dat er in de tijd van de Reformatie 'iets mis is gegaan' rond de rol van het gewone gemeentelid. Doordat 'Calvijn & co' zo gefocust waren op het bestrijden van de Roomse leer omtrent de geestelijkheid, werd de rol van het gewone gemeentelid (de 'leek') ondergesneeuwd. Door de nadruk op de bediening van Woord en sacramenten kwam automatisch ook de nadruk op de rol van de predikant te liggen. In de geschiedenis van de uitleg van Efeziërs 4 is "de cruciale komma" een bekend fenomeen. In de historische uitleg werden de apostelen etc. vereenzelvigd met de ambtsdragers en werd in vers 12 in sommige vertalingen na "toe te rusten" een komma geplaatst, waardoor de ambtsdragers er waren voor "het toerusten van de heiligen" én voor "het werk van de bediening". Het gewone gemeentelid was dus "niet nodig". In bepaalde dogmatische werken worden gaven (*charismata*) daarom ook direct verbonden met het ambt. Alleen ambtsdragers ontvangen gaven.
- C. Paulus zou het probleem misschien oplossen door de link tussen *uitverkiezing* en *uitzending* te benadrukken: we zijn *door genade* in Christus uitgekozen *tot goede werken* (Ef. 2:9). God roept niemand tot zich die hij niet ook met zijn Geest toerust en weer uitzend als dienaar van Jezus Christus. Misschien zou Paulus aansporen tot een gezamenlijk inzet *door de gemeente* op basis van de gezamenlijke inzet van Vader, Zoon en Geest in het scheppen, verlossen en vernieuwen *van de gemeente*? Zie bijvoorbeeld 1:11-14 en 2:17.

Reactie

De Talentenbank is een team dat zich inzet voor het ondersteunen van de visie door het mobiliseren van de gemeente, het toerusten van de medewerkers en het vernieuwen van de organisatie. Heeft u vragen of opmerkingen over dit gesprekspapier? Mail dan naar talentenbank@cgk-gn.nl of jaarthema@cgk-gn.nl.